

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Hegyedévre	4 "
Helyben háshoz hozva:	
Egész évre	20 kor.
Hegyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Hegyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfe és
húny utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kódratok visszadási
vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előzetesek és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

A hatodik nap.

Házaszabályrevízió. Egy heti szünet.

Az ellenzéki képviselők kizárásával tartott parlamenti tárgyalások hatodik napján elfogadták a házaszabályok revízióját és regesta egy hétre elnapolták a képviselőház üléseit.

Alig van számbavehető politikus, aki a házaszabályok módosítását szükségesnek tartaná. Olyan módosítást értünk itt, amely a technikai obstrukciót lehetetlenné tegye.

Szükségesnek tartotta ezt annak idejében a koalícióban szövetkezett ellenzéknek minden pártja. Sőt meg is szavazta, de csak olyan érvényességgel, hogy csak az akkori országgyűlési ciklus végéig maradjon meg. E revízió alkotásánál ugyanis abból a feltevésből indultak ki, hogy az akkori országgyűlési ciklus végével már új választójog alapján fognak választani s így nem akarták a szigorításokat az új országgyűlésen is kötelezővé tenni.

Azóta még egy nagy obstrukció tombolt a parlamenten keresztül, éppen az utolsó, a Justh-féle, mely tulajdonképpen előidézője volt a mostani rendkívüli parlamenti állapotoknak, melyeket mindennek lehet nevezni, csak éppen — parlamentinek nem.

Ma már az ellenzék legnagyobb részének sem lenne kifogása a házaszabályrevízió ellen. Sőt az utolsó ugynevezett békeajánlatában fel is ajánlották ezt.

Ez a revízió, amelyet ma szavazott meg a munkapárt a képviselőházban, azonos a koalíció házaszabály szigorításával. Mindössze kettőben tér el. Egyik az, hogy kiterjesztették azt a közös ügyek tárgyalására is. Másik pedig, hogy ennek az érvényessége nincs időhöz kötve.

Ha a lényeg ellen nem is lenne az ellenzéknek — eltekintve az egyik módosítástól — érdemleges kifogása, annál több nehézséget fognak annak útjába gördíteni a forma miatt, amely mellett ez létrejött.

Ennek a nagy igyekezetnek alig lesz meg azért a várt fogantatja. Pedig bizony bizony nagy kár érte Mert a technikai obstrukció teljesen megérett arra, hogy egyszer s mindenkorra lehetetlen legyen a parlamentben.

Ámde ezek a mai rendkívüli állapotok nem maradhatnak fenn sokáig. Nem is szabad fennmaradniok. Ezt még a

munkapárt sem kívánhalja. Amint pedig ez a sajnálatos állapot, ez a rendőri fedezet mellett való üléselés megszűnik, akkor a mai házaszabályrevízió érvényessége is újra szóba fog kerülni.

A hatodik nap másik eseményének, a parlamenti ülések egy heti elnapolásának, meg fog örülni az ország. Mert ezzel — egy hétre legalább — eltávolított az izgalom legtöbb gyújtó anyaga és egy kis szabadabb fellélekezéshez jut mindenki.

Az ellenzék gyülekezése és elvonulása

Budapest, június 11.

Az országban környékét 9 század gyalogság, 2 század huszárság, nagyszámu csendőr és rendőrség tartja megszállva. A katonaság ismét kordont vont s valósággal elzárta a parlamentet. Az ellenzékiek lassacskán gyülekeztek. *Károlyi Mihály* gróf egyenesen Egerből érkezett a kávéház elé autójával. *Károlyi* láthatólag elkedvetlenítette a nagyszámban kirendelt haderő. Közönséget egyáltalán nem engednek a parlament tájékára. Kilenc órakor érkezett meg *Justh Gyula*. Lelkesen megéljenztek. *Justh* egy csomó táviratot vett át. Fél tíz órakor indult el az ellenzék *Apponyi*, *Károlyi Mihály* és *József* grófok, *Justh Gyula*, *Mezőssy* és *Holló Lajos* vezetésével. A körülbelül ötszáz főnyi tömeg lelkesen megéljenzte őket. A parlament elé érve a viilamos kocsik közönsége éljenzéssel és kalap lengetéssel üdvözölte az ellenzékiet. *Gersich* rendő felügyelő az ellenzék elé állott, s azt mondta, hogy csak azokat a képviselőket engedik be a Házba, akik nincsenek kizárva.

Apponyi Albert gróf: Az elnök eljárása törvénytelen, alkotmány és jogtipró és a velünk, a kinemzárt képviselőkkel szembeni jóakarátát nem veszünk igénybe. Minden erőszakos elnöknek csak annyi tekintélye van, amennyi haderő felett rendelkezik. (Hosszas éljenzés.)

Justh Gyula: Mint népképv selő, tiltakozom az ellen, hogy törvényhozói kötelességemben meggátoljanak. Az Isten megfogja büntetni mindazokat, akik ezt a gázságot elkövették. (Eljenzés.)

Csuka István: Ezért tartjuk a hadsereget? *Fernbach Károly* (a parlamentre mutatva): ahol néhány munkapárti volt az ablakban. Gazemberek mindazok, akik itt vannak.

Kovácsy Kálmán: Gyáva, önkényuralom.

Rákossy Viktor: Konstatálom, hogy nagyon sok gazember lehet a parlamentben, hogy ennyi katonaság őrzi őket.

Apponyi csitítani kezdte az ellenzékiet, akik azután *Szmrecsányi* indítványára a néppárt körhelyiségébe mentek s a Nádor-utcában az ismét összegyűlt tömeg kalap lengetéssel és a Kossuth nótá hangjai mellett kísérték az ellenzék képviselőit.

A képviselőház ülése.

Budapest, június 11.

Elnök *Tisza István*.

Bemutatja *Szolnokdoboka* és *Debrecen* átiratát a katonai beszállásolások tárgyában. *Marostorda vármegye* átiratát az ipartörvény revíziója tárgyában. *Komárom városa* és *Szabolcsmege* átiratát a tisztviselők helyzetének javítása tárgyában, *Kolozsvár város* átiratát kath. internátusok felállítására tárgyában. A ház a beérkezett iratokat a kérvényi bizottsághoz utasítja.

Ezután következett a napirend. Megszavazták harmadszori olvasásban az állami és megyei tisztviselők családi pótlékáról, a bor, hus és cukor fogyasztásról és az államvasuti alkalmazottaknak építendő hajlékokról szóló törvényjavaslatot.

Ezután áttért a ház *Vadász Lipótnak*

a házaszabályrevízió

tárgyában bejegyzett indítványa tárgya alá-sára.

Lukács László miniszterelnök: A mai házaszabályok nem képesek a tanácskozás rendjét biztosítani (Ugy van.) és ezért szükséges a házaszabályok módosítása. Köszönetét fejezi ki *Vadásznak*, (Éljenzés.) amiért házaszabálymódosító indítványát megtette. Azon reményének ad kifejezést, hogy a ház az indítványt elfogadja.

Haydin Imre: *Tiszának* az ugrai levelét teljesen igazolják a mai események. Egy törpe minoritás átgázol a házaszabályokon és lerombolja a parlament tekintélyét. (Ugy van. Zajos helyeslés.) *Apponyi* véleménye változó. Legutóbb még a legbatározottabban elítélte az obstrukciót. Reméli, hogy ismét meg fog változni rövid időn belül a véleménye. (Derült-ség.) Történelmi pillanatokot élünk, mondta *Apponyi* egyik beszédében. Ez igaz. Az ellenzék parlamenti forradalmat csinál s az ilyen erőszakot el kell tiporni. (Taps és lelkes éljenzés.)

Vio Antal rámutat arra, hogy *Ausztria* támadásával szemben a magyar parlament — az obstrukció miatt — egy év óta nem tudott támogatást adni a kereskedelemnek. Bizalommal van a kormány iránt, s bizik annak ígérétében a választójog megvalósítására s azért nyugodtan szavazza meg a javaslatot. (Tetszés)

Tisza beszéde.

Tisza István gróf. (Halljuk! Halljuk!) Oly javaslat elfogadását kérik, melyet még az ellenzék csinált. Nem áll az, hogy a házszabályt csak közmegegyezéssel lehet szigorítani. Az egész világon akkor szigorították, mikor a kisebbség ellen szigorítani kellett. De most *ki-vételes helyzet van.* Ezt a házszabályt a koalíció is elfogadta s politikai erkölcsatlenség volna, ha most nem fogadnák el. Mért nem vesz részt az ellenzék a tanácskozáson? Igaz, hogy *62 képviselő ki van tiltva.* De van még 90 tagja az ellenzéknek, akiket senki nem akadályoz s akik lemondtak a jogokról, azonosították magukat a botránycsinálókkal. Reflektál Andrassy cikkére, mely izléstelennek mondja a kidobálást. Hát ha egy társaságba bejönnek sippal, dobbal, nádi hegedővel s botrányt csinálnak, akkor nem ők az izléstelenek, hanem a ki kidobálja őket. (Taps.) A képviselőház elnöke kötelességét teljesítette, hogy megtisztította a tanácskozási termet a botrányoktól. 22 év óta fejlődő betegség volt ez, melyet meg kellett gyógyítani. (Taps.) Ez anarkisztikus rend ellen való küzdelemmel azonosította magát egész életén át. 1898-ban ajánlotta fel erejét először, majd 1905-ben újra s most 38 év után egész erkölcsi tőkét belevetette e küzdelembe. (Riadó hosszas taps.) Neveltséges hát a vád, hogy személyi momentumok vezetik őt.

Ertsey Péter: Gazemberek.

Tisza István gróf: Nem, azok tévednek.

Elnök: Ertseyt rendreutasítja.

Tisza István gróf: Nincs bennem gyűlölet, csak hazaszeretet. Kétszer adatott meg nekem, hogy e küzdelemben résztvehettem. S ha nem volt, bennem gyűlölet 1905-ben, mikor bukás követte vállalkozásomat, most legyen bennem ez érzélem, mikor a siker előtt állunk? 1905 után meg volt az a szomorú elégtétel, hogy azok, akik legjobban elítéltek, jöttek később hozzám, s mondták, hogy nekem volt

igazam! Ha sikerül az én munkám, nem lesz bennem más érzélem, mint a boldogság, büszkeség és a hála érzelme. S arra kérem a nemzetet, hogy most hallgasson rám, most adjon nekem igazat, ne pedig mikor már késő. (Viharos éljenzés és taps.) Az egész munkapárt Tiszához tódol.

Elnök az ülést felfüggeszti, azért, — mivel névszerinti szavazást kértek — ezt elrendeli.

Szünet után

megkezdtek a szavazást, melynek eredménye, hogy a javaslatot 230 szóval egyhangulag elfogadták. (Taps és éljenzés.) Az elfogadott 250 és 251 ik szakasz a házszabályok végére, mint külön függelék fog felvételt.

Elnök ezután javasolja, hogy a Ház *napolja el üléseit* e hó 18-ig, a Ház ehhez hozzájárult.

Ülés vége fél egy órakor.

A főrendiházi ellenzék értekezlete.

A főrendiház ellenzéki tagjai ma délben gróf *Dessewffy Aurél* Horánszky-utcai lakásán bizalmas értekezletet tartottak, a melyen a főrendiházban követendő magatartásukat beszéltek meg.

Károlyi Andrassynál.

Tegnap reggel, míg az ellenzékiek gyülekeztek, autó gördült az Országház-kávéház elé s ebből egy úr lépett ki. *Károlyi Mihály* grótot kereste és közvetítette *Andrassy Gyula* gróf izenetét, amelylyel Károlyi grótot budai palotájába kérte. Ez a meghívás szenzációt keltett. Azt mondták, hogy *Andrassy Gyula* grótnak tegnap közzétett cikke után *Andrassy grótot* meglátogatta *Lukács László* miniszterelnök. E látogatásban keresték a kapcsolatot *Károlyi Mihály* gróf meghívásához. *Károlyi gróf* husz percig volt távol s hogy visszaérkezett, csak ennyit mondott:

Megdöbbenett *Andrassy* meghívás. Hirtelen arra gondoltam, hogy a kormánynak valami szándéka van az ellenzéki vezérekkel

szemben. Szerencsére nem arról volt szó. Fontos és súlyos dolgokat közöl velem *Andrassy*. Hogy mit: sajnálom, nem közölhetem nyilvánossággal.

A főrendek és a véderőtörvény.

Politikai körökben elterjedt hírek szerint a főrendek körében mozgalom indult meg, hogy a véderőjavaslatokat küldjék vissza a képviselőháznak, melynek módjában áll majd az új, szigorított házszabályok alapján az obstrukció teljes kizárásával újból letárgyalni és akkor át-küldeni a főrendiháznak. Ellenőrizhetetlen hír szerint a kormány sem idegenkedik e gondolat megvalósításától.

Tisza a királynál.

Mint félhivatalosan jelentik, gróf *Tisza István*, a képviselőház elnöke, *Beöthy Pál* és *Jankovich Béla* alelnökökkel együtt holnap délelőtt kihallgatáson jelenik meg a királynál. A Ház elnöksége szokás szerint bemutakozik az uralkodónak. Az audiencia 11 órakor lesz Schönbrunnban. Az elnökség délután öt óra 15 perckor utazik el a nyugati pályaudvarról és holnap este érkezik vissza.

Lemondott főispán

Szekszárdról jelenti tudósítónk: Gróf *Apponyi Géza*, Tolnamegye főispánja lemondott állásáról.

Az ellenzéki pártok és a sajtó.

Budapest, június 11.

(Saj. tud.) Az ellenzéki pártok ma értekezletet tartottak, melyen tárgyalás alá vették a kormánynak ama eljárását, melylyel az ellenzéki sajtót akarják lehetlenné tenni. A pártok bizottságot küldtek ki s ez a bizottság fogja megállapítani, hogy milyen módon lehetne a kormány munkáját ártalmatlanná tenni.

„TISZANTÚL“ TÁRCZÁJA.**A félxfürdői »gyilkos«.**

A falusi árendás utcai lugasában időző községi bíró a feszült figyelemmel olvasott újságból föltekintve hosszan elnéz a halványan pislogó mécses fölött, majd szemüvegét megtörölván, bírót megillető komolysággal szól a vele szemben ülő árendáshoz.

— No hát az mégse járja, hogy egy egészen ifjú ember így kiserkessen bennünket, akiről csak hálával illenek megemlékezni az apja révén is.

Az árendás a bíró szavaira a fogai közt mormolt valamit. Az arckifejezéséből ítélve azonban bátran megállapítható, hogy nem áldást kérő szavakat.

— Uch, zall er spénodl Schwitzn! — hangzik végre a fogai között mormolt érthetetlen valami.

— Mit mondott árendás ur? — kérdi kíváncsian a bíró.

— Azt mondtam zsidóul bíró ur, hogy gombostűket izzadjon.

— Már hogy én? — kérdi hűledezve a bíró.

— Ehl hagyjon békét az ilyen beszéddel bíró ur, hisz jól tudja, hogy kiról és miről van szó — tört ki magából egészen kikelve az árendás.

— Marci! . . . Marci! . . . ne mérgeledj azt mondom — hangzik a boltajtóból a heves kitörést mérsékelni akaró gondos feleség intő szózata. — Ne mérgeledj Marci! a mérteg árt neked.

— Hát még a te beszéded — replikázott vissza a nem mézesheti érzésekkel telített férj.

A megbántott e fogadtatásra szó nélkül befordul s mintha mi sem történt volna a bíró és árendás mindig emeltebb hangon cserélik ki a szőnyegen levő ügybeni nézeteiket.

— Haj! bíró ur, huncut az egész világ; sőt a mi falunkban is van nem egy, sem kettő — szól nyomatékos hanghordozással az árendás.

— Van, van — hagyá helyben szokása szerint most is a bíró az árendás keserű tapasztalatokon nyugvó véleményét. Ezuttal azonban megbánva viszhangként leadott hirteleni kiszólását, mert egy sötét alakot látott elsuranni a mészke porától fehérlő országunton. Miért némi aggodalommal figyelmezteté a gondolataiban elmélyedt árendást.

— Csendesebben beszéljünk árendás ur! A falnak is füle van.

— Hadd legyen! — válaszol nyugtalanul körültekintve az árendás. — Mit bánom, ha füle száz van is. Mert lássa bíró uram, abban igaza volt az általunk nem tisztelt ifjú urnak, amit különben is ő csak hallomásból tudhat, hogy valamikor a mi falunkban sok tréfa, bohóság megesett, magam is nem egynek tanuja, sőt részese voltam, de az már a múlté.

Tapasztalhatja bíró uram is, hogy manapság már nem igen van társas összejövetel a mi falunkban; ritkán verődik össze kedélyesen mulató társaság. Mindenki magának él, egymástól huzódózva, egy-ás iránt bizalmatlanul és mondhatom, hogy nap-nap uán nőrekszik a magánosan ivók, a seibtsanferek száma s fel emelt árak mellett is fogy nem a bor, hanem a páinka, rum.

— Azt magam is látom — szól a bíró. — Régebben biz ez másként volt! bizony máskép.

S csendes lemondó sóhajtással tekint föl a csillagos égre. Majd pipára gyujtva, mint ki hepehupás, ingoványos hely után szép, viruló tájakra talált a bodor füstfelleg mögöl mosolyogva oda szól az árendáshoz.

— Emlékszik árendás ur a néhai tanítóra?

— Aki egy húsbagyo hétfőn a Félix fürdőből hazajövet a falun keresztül ment és nem látta a falut? kérdi: az árendás nem valami barátságos hangon.

— Igen, igen — válaszol nevetve a bíró. — No az jó lehetett; a vereskeresztnél vette csak észre, hogy hol jár. Hát a régi notáriusra is tudom, hogy emlékszik még?

— Melyikre bíró ur?

— No hát arra, akinek mivelhogy a jegyzőségről lemondott ezért az einklete alatt működő érdemes községi tanács felsőbb helyen érdemrendet kért.

— Hát hogy ne emlékeznél — válaszol mindinkább keserűre való képpel az árendás, még a fiára is, lájder nagyon is emlékszem. Tán csak nem akar bíró uram meg emlékszelopt emeltetni az elmaradt ordré helyett?

— Eszem ágában sincs. Mert, amiért a bölcs gondolatot mindenkör méltányolni tudó érdemes községi tanács ezuttal celt nem ért, miután sok a jelesebbnél-jelesebb ember s az ordré meg kevés, majd sikerülni fog más alkalommal. No, de hova is beszélék. A néhai tanítóról, meg a régi notáriusról akartam beszélni. H-ji csak jóízű magyar ember volt mindkettő. Allották a tréfát, de vissza is adták, ha alkal-

A hétfői rombolás.

A lázító az ügyészségen.

A hétfői szólista tüntetés foglalkoztatja még mindég a közönség érdeklődését s az az általános vélemény, természetesen a szociálisták és szalonszociálistáktól eltekintve, hogy bűnös könnyelműség volt a vasárnapi népgyűlés után a hétfői népgyűlést megengedni. Vasárnapi számunkban már kifejeztük aggodalmunkat, hogy ilyen zavaros politikai viszonyok között engedélyezte a rendőrség a vasárnapi szociálista népgyűlést; de a főkapitány ezen hibát még azzal tetézte, hogy másnap, hétfőn újabb szociálista népgyűlést adott engedélyt.

Különbözik a jelek azt mutatják, hogy a tüntetés és rombolás előre tervezve volt, amit igazol a szemtanuk azon állítása, hogy a népgyűlésen már a napszámos asszonyok kövekkel telt kosarakkal és kendőkkel, a munkások pedig kabát alá dugott rövid, vastag botokkal felszerelve jelentek meg.

Az így elkészült tömegre még erősebben hatott Kondor Bertalan lázító beszéde, amelyben ilyen kitételeket használt:

— Most pedig elkéséreteteket tetekben juttassátok zugó kifejezésre.

A rendőrség arra nem gondolt, hogy az Ezredévi emléktéri gyaloghídon a csöcselék átözlönik Olasziba s ott minden rendőri felügyelet nélkül garázdálkodhat.

Hogy az átrohanó tömegnek volt vezetője, azt mutatja az, hogy az Ezredévi Emléktéren egy ujjal sem nyultak Agoston Péter és társai új épületéhez.

Mikor a tömeg berontott Jakab Mihály-utcára, a vármegyeháztól rögtön telefonáltak a rendőrséghez s jelezték a tüntetést és hogy az ablakokat már verik, de onnantól azt a választ nyerték, hogy majd intézkednek.

A tömeg a megyeháza előtt bevett néhány ablakot, míg a tüntetők egy része a Tisza-

házhoz szaladt s ott pusztította az ablakokat. Sorba bevették Czillér Imre lakásának és dr. Papp Romulusz ügyvéd lakásának az ablakait.

Érdekes felemlíteni, hogy a Tisza háznál a kapu mellett van egy garzonlakás, de ezt nem bántották, talán azért, mert mind a három ablakon zsalu van.

A Széchenyi szállodánál bevették özv. Schüchnének az ablakát. Özvegy Schüchné éppen levelet írt s az ablakon berepült kő és üveg szilánkok véresre sértették az arcát.

A Rákóczy-uton Czillér Imre remek 6—7 milliméter vastag üvegtábláit, szemtanuk szerint, egy napszámos asszony verte be, a kosarából kivett kőműveskalapáccsal, de az asszony oly erővel vágott a vastag üvegtáblára, hogy azon csak egy nagy lyuk lett s bent szorult a kalapáccsal együtt az asszony keze is, melyet az üveg szilánkok véresre hasítottak. A heves temperamentum elvtársnő nem tudta kihuzni a kezét. Egy másik munkás segített rajta akként, hogy hatalmas doronggal az egész üvegtáblát összetörte. Így tudott csak a némbor összetépett ruhával és vérező kézzel tovább menekülni.

Czillér Imre kára igen nagy, mert a drága üveget a biztosító társaság nem fizeti meg, mint ahogy a munkástüntetések, zendüléseknél előforduló kárt egyáltalán nem térítik meg a biztosító intézetek.

Különbözik Czillér Imre kétszeres ostromnak volt kitéve, mert a lakása ablakát is bevették a Tisza háznál.

Már említettük, hogy a Szacsavay-utcán volt a legnagyobb harc és pedig este, mikor már a katonaság is kivonult. Itt ugyanis rálöttek a rendőrségre, amit természetesen nem néztek tétlenül a rendőrök sem s lovasattak tisztította meg az utcát. Az biztos, hogy több sebesülés is történt, de az illetők nem jelentkeztek. A rendőrség a kórházakban is utánna

nézett, hogy nem vettek-e fel sebesülteket, de eredmény nélkül.

Kondor Bertalant a rendőrség tegnap délelőtt átkísértette a kir. ügyészséghez, ahol most is van.

Le tartóztattak még egy Cservák Sándor nevű asztalossegédet, aki a Széchenyi szálloda előtt őrszolgálatot teljesítő rendőrt hivatalos eljárásában tetteleg megakadályozta, sőt egy kővel mellbe is vágta, mikor a gazdálkodók közül kettőt be akart kísélni. Tegnap azonban a rendőrség Cservákot szabadon bocsátotta, de folytatják ellene a büntető eljárást.

Tegnap olyan hírek keringtek a városban, hogy a tüntetéseket megismétlik.

A rendőrség készenlétben volt s a főkapitány kérésére a katonaság is készenlétbe lett helyezve.

A hétfői rombolás több mint 20,000 korona kárt okozott.

Vasárnap újabb népgyűlést akar tartani a függetlenségi párt, a szociálistákkal együtt, azonban azt hisszük, hogy ettől maguk a kezdeményezők elállanak a hétfői események után, ha azonban még is megakarnák tartani, a főkapitány a történetek után tudni fogja kötelességét.

A hétfői rombolásról tegnap a rendőrség, helyszíni szemle alapján, jegyzőkönyvet vett fel. E szerint a következő rombolásokat követtek el:

A kir. törvényszéknél 36 nagy tükörablakot 360 K. értékben;

Moskovits Adolf és fia lisztraktárában kirakatot és nagymennyiségű sóborszeszt törtek össze;

Gr. Tisza István házában 44 ablaktáblát;

Rádi Ödön házában 24 ablaktáblát;

A megyeházán 13 ablaktáblát;

Feldstrik Kálmán könyvkötőnél 1 kirakatot;

Az ügyvédi kamara házában 10 ablaktáblát;

A Széchenyi kávéháznál 5 nagy ablakot és 2 cifra ajtó üveget;

lom volt rá. Ha nem untatom árendás urat, a tanítónak egy tréfás dolgát elmondom, ami eddigelé ugyan titok volt, miután kivüle csak én tudom.

— Csupa fül vagyok bíró uram.

Hát ugy történt a dolog — kezdi beszédét a bíró kis pipáját az asztalra téve — hogy mikor a Félix-fürdőben egy nagyon erős bort kezdtek mérni, hire ment is Sokan jártak ki Váradról is próba ivászatra. Mondom a bor nagyon erős volt s azért hívták gyilkosnak. Mi is lementünk hármasban a tanító, jegyző meg én egy vasárnapi délután. Epen egy Váradról kijött asztaltársaság közelébe ültünk le. Mondhatom, hogy jól győzték a hegy levét.

Elment már az utolsó vonat is, de a társaság csak nem készülődött; sőt egyre mindjobban belemelegedve, ugyancsak ürtgették a szinüitig töltött poharak tartalmát nem egy gunyos megjegyzés kíséretében: Hát ez az a híres gyilkos? Ez ugyan minket nem vág le!

Kiváncsiak voltunk a muri végére s azért mi is ott maradtunk. Ejtélre járt már az idő, midőn nagy nehezen felkászolódtak s miután se vonat, sem kocsi, s így hát gyalog kellett bemenniük. Ez érdeklődés hozzájuk csatolt. Együtt jöttünk két-három cimborá ölelő karjai között a holdvilágos éjjelen s hogy meg ehetős

csendes bandukolással s eléggé hangos beszélgetéssel azt mondanom sem kell. Már közel járunk a faluhoz, amikor az egyik rám nehezede pasas hangosan átszól a tanítóhoz:

— Hé! cimbus, tudod-e kántorra mi lehet a legnagyobb szatira?

— Nem tudom — volt a rögtöní válasz.

— No hát megmondom én. Kántorra az lehet a legnagyobb szatira, ha vizbeful — feleli, hangos nevetéssel jutalmazva ötletét. Nosza volt nevetés. A tanító is nevetett, bárha nekem ugy tetszett, hogy nem olyan volt a nevetése, mint máskor. A szatirás élc fölötti nevetés elmúltával ismét baktattunk a szokott módon, hogy ötven-hatvan lépés után megállva megismételjük azt az utközben tőlünk nem egyszer kivett ígéretet, hogy a társaságot bekisérjük egészen Váradra.

Még egészen bent sem voltunk a faluban s már is az izzadság vert ki rajtam nagy cseppekbe a rám nehezede terhe alatt, amidőn csak egyszer elkiáltja magát a tanító: halt urak! eltévedtünk itt a Pece, térjünk vissza!

Nem tudtam mire vélni a dolgot, mert az előttünk elhuzódó sötét széles fonál, hogy nem a Pece azt az én gyengén látó rossz szememmel is kivehettem. Már szólni akartam, mikor a tanító meghuzta a kabátom csücskét.

Mindjárt megértettem a dolgot, hogy itt készül valami s még magam is tódítottam, hogy bizony ez a Pece, menjünk vissza.

— En nem megyek, uszó vagyok — szól az egyik.

En se megyek, én se — válaszol kórusban a többi is s minden további tétovázás nélkül annak rendje s módja szerint megannyi sulydobóként dobáltak előre kalapot, ruhát, cipőt.

— Miután uszó nem vagyok — szólalt meg a tanító — én visszafordulok; nem akarom, hogy az imént mondott szatira rajtam megessék. Isten veletek.

S azzal be se várva az ilyenkor elmaradhatlan bucsuzkodást, elsiettünk a társaság harsogó kacaja mellett a falu fölött emelkedő földhányás mellé s a fásztó menetelés után meglapulva onnan néztük, hogy a ruháitól megszabadult társaság mint usza meg az országuton áthuzódó — templom tornyának az árnyékát.

Az öltözködés, ruhakeresés, öltönyváltás fölötti eszmecsereit be sem várva, könnyen érthető okok után nem az országuton, hanem a telkek alatt kerültünk haza szerencsésen minden baj nélkül.

— Halt! bíró uram — kiált fel fölcsilanó

A legújabb

nyári czipő újdonságok

MOSKOVITS Bémertéri fióküzletében.

Szabott gyári egységáruk.

Telefon 687

Telefon 687

A Széchenyi vendéglőnél 7 nagy ablaktáblát;
 Benkő Artur antikvárius 1 nagy kirakatát és 1 ajtót;
 Bánáti M. fodrásznál 1 nagy kirakatot, 3 belső ablakot;
 A műbutorgyárnál 1 üveg cégtáblát;
 Blaha Istváné kirakatát, árukat, 1 színes reklamtáblát, 1 felső kirakat ablakát;
 Siero-hárnál 1 ablaktáblát;
 Rottersmann Franciskánál 1 kirakatot, 3 táblát;
 Lambert Edénél 5 fényképtáblát;
 Rác és Vadász gyógyszerárban 1 kirakat táblát, 1 ajtó táblát;
 Reichard Dezsőnél nagy üveg cégtáblát;
 Márton Józsefnél 2 üveg cégtáblát, 1 felső ablakot;
 Mitteleier Edénél 1 felső ablakot, 1 fél ajtó üveget;
 a Wurst-cégnél 2 színes üveg cégtáblát;
 a Rimanóczy butorraktárban 1 nagy üveg kirakatot;
 Cziller Imrénél az összes üveg kirakatokat;
 Ausländer S.-nél 1 nagy kirakatot;
 Molnár Jenő fénykép kirakatát;
 a Fekete Sas kávéház 1 nagy kirakat üvegét;
 Deutsch K. I. cégnél a felső emeleti rak-tár ablakait.

A főrendiház ülése.

Budapest, június 11.

(Saj. tud.) A főrendiház szombaton tart ülést. Az ülésen tárgyalni fogják a véderőt, a honvédségi, a katonai büntető perrendtartás ügyét.

Hatvan kitiltott képviselő.

Budapest, június 11.

(Saj. tud.) Ma hivatalosan közlik azoknak a képviselőknek a névsorát, akiket kitiltott a Ház. E szerint 60 képviselő van 15-től 30 napra kitiltva.

szemmel Marci bácsi — a vége nem úgy volt!

— Hát hallotta árendás ur ezt a dolgot? — kérde ámulva a bírő.

— Hát hogy ne hallottam volna bírő uram, különben is nálunk amit ketten tudnak az már nem titok, kipattan az ilyen s már másnap ezt is tudja a faluban mindenki, még pedig úgy, hogy bírő uraimék meg a valóságos Pecét és pedig ruhástól uszták meg s azért volt vizes a ruhájuk.

— Az nem áll — kiált szokatlan indulattal felpattanva a bírő. — A jegyzőről nem állok jól, mert ő elmaradt más társasággal. De a mi ruhánk a telkek alatti nagy harmattól volt vizes. Ki merete az ellenkezőjét állítani?

— Ja, bírő uram, az ily mondásoknak nagyon is jól tudja, hogy még annak idején is első urát adni bajos lett volna. Hozzánk ugyan nem igen jár ujság, de ahány ház annyi az ellenőrizhetlen szerkesztőség még pedig számszeletti ingyenes munkatársakkal és soha ki nem apadó bőséges hírforrással.

Ugy, hogy akit szapulónak vesznek, még évek múlva sem jut el az eredeti hírforráshoz, különben is amit bírő uram elbeszél oly régen volt, hogy nem is érdemes miatta bosszankodni. Hanem holnap majd én mesélek el bírő uramnak egy meghiusult érdekes pumpolási kísérletet; de annyit mondhatok, hogy ez még titok, mert csak a feleségemnek mondtam el. Eljő bírő uram?

— Hát hogy ne jönnék el árendás ur, hisz otthon olv unalmasak az esték.

— Tehát a vizionlátásra bírő ur.

Alkor.

Városi közügyek.

A közgyűlés tárgysorozata.

Holnap, csütörtökön tartja Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága júniusi közgyűlését.

Nyári közgyűlésnek a tárgysorozata elég tartalmas s van egy pár fontosabb is a sok elintézendő ügy között és így felszólalásokban sem lesz hiány.

A közgyűlés tárgysorozata különben a következő:

1. A polgármester havi jelentése. 2. A m. kir. b-lügyminiszter leirata a rendőrkapitányi hivatalhoz szervezett 2 alkapitányi, 2 fogalmazói és 1 fogalmazó gyakornoki állások jóváhagyása tárgyában. 3. A m. kir. belügyminiszter leirata az épülő csendőriskola mellé tervezett csendőrinternátus és kórház részére szükséges terület átengedésének kiállításba helyezése iránt. 4. A községi iskolaszék ujjalakítása. 5. A tanács mint állandó választmány javaslata a népfürdő felállítására tárgyában. 6. A tanács mint állandó választmány a város utcáinak burkolási programját beterjeszti. 7. A tanács mint állandó választmány a Szent László térről kikerülő ócska kövezet felhasználása tárgyában és ezzel kapcsolatban a Teleky-utca városához előtti szakaszának aszfaltburkolattal leendő ellátása iránt. 8. A tanács mint állandó választmány javaslata a városi tejközpont végleges felállítására tárgyában. 9. A tanács mint áll. választmány a beboltozott Pece-patak fölött nyitott új utca szabályozási tervét beterjeszti. 10. A városi tanács mint állandó választmány javaslata az iparos tanonciskolához egy új állandó tanítói állás szervezése iránt. 11. A tanács mint állandó választmány javaslata a Tátray és társa vasöntőde és gépgyár r. társasággal kötött szerződés módosítására nézve beadott kérelem tárgyában. 12. A tanács mint állandó választmány javaslata 2000.000 korona törlesztéses készpénz kölcsön felvétele tárgyában. 13. A tanács mint állandó választmány javaslata Pozsony város törvényhatóságának az új kereseti adótörvény módosítása iránt a m. kir. kormányhoz intézett feliratára vonatkozólag. 14. A tanács mint állandó választmány javaslata az ő cs. és apostoli kir. felsége 80-ik születési évfordulójának emlékére létesített 50000 koronás alapítvány tárgyában. 16. A tanács jelentése a színpadi záporkészülék elkészítésére vonatkozólag megtartott árlejtés eredményéről. 16. A tanács Fried Ferenc thb. tag indítványát javaslata kapcsán beterjeszti. 17. Dr Várady Zsigmond által tett alapítvány alapítólevelét beterjeszti. 18. A tanács mint állandó választmány előterjesztése a nyilvános könyvtár elhelyezése tárgyában. 19. A tanács mint állandó választmány javaslata a vízműtelep kibővítése folytán előállott költségtöbblet engedélyezése iránt. 20. A tanács mint állandó választmány javaslata a Kristály műjég gyár megvételére nézve megtett ajánlatra vonatkozólag. 21. A tanács a kövező munkákra megtartott árlejtés eredményét javaslata kapcsán beterjeszti. 22. A tanács mint állandó választmány javaslata a Szolnok-Doboka megyei cyklon által sújtott lakosság részére segély megszavazása iránt. 23. A tanács mint állandó választmány jelentése a a jégárak megállapításáról. 24. A tanács mint állandó választmány a női kereskedelmi tanfolyam jövő tanévi szervezésére vonatkozólag javaslata tesz. 25. A tanács mint állandó választmány az iparostanonciskola 913. évi költségvetését beterjeszti. 26. A tanács mint állandó választmány javaslata az ipariskolai költségvetés »Tanulmányi kiküldetések« rovatán 130 korona póthitel engedélyezése iránt. 27. A tanács mint állandó választmány javaslata Vaday József közs. isk. igazgató részéről 400 kor. utazási segély megszavazása iránt. 28. A tanács javaslata az iparostanonciskola céljaira szükséges helyiségek kibérlése iránt. 29. A tanács László Ferenc felebbezését beterjeszti. 45. Köztérvéti ügyek. 46—52. Árlejtések és bérletek. 53. A tanács mint állandó választ-

mány javaslata Ertel Annának a községi kötelekbe való felvétel kiállításba helyezése tárgyában. 54. A tanács mint állandó választmány javaslata néhai Balogh Imre fogyasztási eljáró gyermekei részére halotti negyed kiutalása iránt. 55—63. Személyzeti ügyek, szabadságadások és előlegek.

Nagyvárad, 1912. június 11.

Rimler Károly,
polgármester.

UJDONSÁGOK.

* **Mozi felvétel színészeinkről.** Erdékes dolog lesz ma, június 12 én a Püspök-fürdőben. A Szigligeti színház tagjai kivonulnak a remek fürdőbe s ott előadást tartanak a mozi számára. Mozgófénykép felvételeket eszközölnék színészeink közreműködésével, amelyeket pár nap múlva a vásznan mutatnak be a mozi közönségének. Az érdekes felvétellelre bizonyára sokan rándulnak ki a fürdőbe, hogy szemtanúi legyenek színészeink játékának, mikor a berregő masina előtt produkálják magukat.

* **A Körözs halottja.** Tegnap megtartuk, hogy a Rimanóczy műbutorgyár két asztalossegédje Szűcs János és Janecska József fürdés közben a Körözsbe fulladtak, de csak Szűcs holttestét fogták ki. Janecska József hullája is meg van már; tegnap találták meg s kivitték a hullaházba.

* **Nyilatkozat.** Az »Uj Nagyvárad« c. lap mai számában »A villany számla« cím alatt megjelent közleményre kijelentem, hogy Moskovits Mór és fiát 78 korona és járulékaikért nem pereltük, közülünk senki Istók Zoltán járásbíró előtt meg nem jelent s nem vallott, ennél fogva úgy a közölt eset, mint az abból vont következtetés jóakarattal álló koholmány. *Belányi Imre* igazgató.

* **A magyarorszéki gyilkosság.** A magyarorszéki gyilkosság ügyében tegnap nagyon előre haladt a csendőri nyomozás. A lefolytatott Kojta Péter tagad mindent. Ennek dacára a közönségnek és a csendőrségnek az a meggyőződése, hogy a Kojta és a meggyilkolt Petrilla János családja között évek óta húzódo ellenségeskedés következménye volt a gyilkosság. Hogy pedig a gyilkosságot Kojta Péter követte el, azt bizonyítja egy igen fontos bűnjel, melyet tegnap talált meg a csendőrség. A bűnjel egy véres kalap. Ezt a kalapot Kojta a gyilkosság elkövetésekor viselte. A gyilkos a kalapot nem rejtette el. Ott volt a kalap egy lánán, mikor a csendőrök megérkeztek. Már ekkor Kojta ünneplőbe volt öltözve s azt a ruhát, melyet a gyilkosságkor viselt valahova elrejtette. A kalap azonban látszólag meglepte a gyilkost, de nyomban kész volt a mentséggel. Azt állítja ugyanis Kojta, hogy a kalapot már napok óta nem viselte és valószínűleg vagy a gyerekek vagy a felesége szennyezték be. A csendőrség ennek dacára is fogva tartja Kojtát és tovább gyűjti ellene a bizonyítékokat. A gyilkosság áldozatát tegnap temették el nagy részvét mellett.

* **Ellopták a garderobot.** Kertész Gyula közművesmester panaszt tett a rendőrségen, hogy f. hó 9 ére viradó éjjel Magyar-u. 3. sz. alatti lakásában ismeretlen tettes betört s ottan K. Gy. monogramos fekete télikabátját, egy zöldes sárga és egy sötét szürke felöltőt, egy fekete színű lüszter kabátját és mellényét, egy világos szürke kockás mosható mellényét, egy drb sötét szürke csikos nadrágát, egy Ferenc József nadrágát, 3 drb fekete szövet szoknyát, összesen 300 korona értékben ellopta. A rendőrség a nyomozást megindította.

* **Eltűnt leány.** Bagosi Sándor fogházőr bejelentette a rendőrségen, hogy Juliánna nevű nővére t. hó 10-én reggel Teleki-utca 44. szám alatti lakásukról eltávozott, azóta nyoma veszett. Személyleírása: középtermetű, kerek arcu, gesztenye színű haju és szemöldökű. Öltözete: világos kockás öltöny, fekete fűzős cipő. Különös ismertető jele: gyöngye elméjű. A rendőrség keresi.

x **Új sport játék.** Igen szép és teljesen új sport üzésre alkalmas találmány jött forgalomba, mely olcsóságánál fogva rövid időn belül úgyszólván mindenkinél nélkülözhetetlen lesz, felnőttek, hölgyek és gyermekek részére, test-edző, szem és kézgyűgyesség kifejlesztésére annyira olcsó, hogy bárki is megszerezheti, mert 1 koronától 3 korona árban és 5-féle nagyságban kaphatók. Egyedül LADÁNYI JÓZSEF puska-műves sport üzletében Rákóczi-ut Moskovits palota. A M. kir. lőpor áruda, telefon 269. Tanoncok felvételnek.

Trieszti kávépiac Nagyváradon. Aszód Kossuth-utca. **Vigyázat,** mert sok az utánzat, természetesen a fogyasztók kárára. Aszodi trieszti kávé és thea behozatalának a 8 féle zamatu pörkölt kávéi a legjobbak és legolcsóbbak. Árak:

Elsőrendű	1 kiló	4.—	K
Mágnás keverék	I 1	4:40	«
«	0 1	4:80	«
«	00 1	6.—	«

Motor üzemű pörkölés és darálás, kávépörkölés a vevő előtt történik. Cukorka és csokoládé különlegességei a legjobbak és legolcsóbbak. Főüzlet: Kossuth utca, fiók üzlet: Kert-utca.

Megjelent a képes mieder divat újabb modern fűzőkről, csak **Rosenzweig Róza** miedergyárában Szalárdi-u. 9. kapható **ingyen és bérmentve.**

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Szerda: Constantin abbé Ujházy Ede és Cs. Novák Margit fellépte. Jótékonycélu előadás.

Csütörtök: Artatlan Zsuzsi. Péntek: Kaméliás hölgy. Cs. Atzél Ilona első fellépte.

Szombat: Vasgyáros. Cs. Atzél Ilona második fellépte.

Vasárnap délután: Leányvásár. Este: Romeo és Julia. Cs. Atzél Ilona harmadik fellépte. Szízen előadás.

Csathóné Aczél Ilona. Városszerte nagy érdeklődés mutatkozik Cs. Aczél Ilonának, a Nemzeti Színház nagy művésznőjének fellépése iránt. A Kaméliás hölgy, Vasgyáros és Romeo és Julia három klasszikus szerepében bizonyosan nagyszerű sikert fog aratni. A kiváló művésznő apósa, Csathó Ferenc kir. táblaelnök révén rokonságban van a legelőkelőbb nagyváradai családokkal, így a Hlatky, Pallay, Bartos, Orley stb. családokkal. A vendégszerelés után férjével, Csathó Kálmánnal, a Nemzeti Színház főrendezőjével együtt több napot fog Nagyváradon tölteni rokonai körében.

SPORT.

Füvárosi bankosapat Nagyváradon. A NAC. agilis vezetősége ismét igen érdekes attrakcióról gondoskodott, hogy híveinek nagy tábort minél változatosabban szórakoztassa a football sport körül. Sikertült ugyanis egy mérkőzésre lekötnie a budapesti elite ifjuság tagjaiból a *Magyar bank és kereskedelmi részvénytársaság* sportoló tisztviselőiből alakított football csapatot, amely a legelső budapesti bankosapat és eddigi eredményeivel máris kihívta a figyelmet maga iránt. Ez a mérkőzés a legközelebbi vasárnap, e hó 16-án délután 5 órakor lesz a Sporttéren és máris a legnagyobb érdeklődés előzi meg. Az előkelő bankfiúk csapata, melyet a Magyar bank sürgöny címe után *Colonialének* neveztek el, ezuttal először jelenik meg a vidéken. Mindenesetre hízelgő e városnak nemcsak sportjára, hanem kulturájára is, hogy ez a sport szempontból, de társadalmilag is elite csapat Nagyváradot választotta első vidéki állomásául. A vendégcsapattal a NAC I. csapata fog kiállani s így igen érdekes küzdelemre van kiállítás.

TANÜGY.

Evvzáró vizsgálatok a közs. polgári fiúiskolában. Junius hó 12-én d. e. 8—12 az I. a. osztály, 13-án d. e. 8—12. az I. b. oszt., 13-án d. u. 2—6. az I. c. oszt., 14-én d. e. 8—12. az I. d. oszt., 14-én d. u. 2—6. a II. a. oszt., 15-én d. e. 8—12. a II. b. oszt., d. u. 2—6 a II. c. oszt., 17-én d. e. 8—12. a III. a. oszt., 17-én d. u. 2—6. a III. b. oszt. 18-án d. e. 8—12. a IV. a. oszt., 18-án d. u. 2—6 a IV. b. oszt. vizsgálata. Junius 20-án d. e. 9 órakor évzáró ünnepély. Ugy a vizsgálatokon, mint a záróünnepélyen szívesen látja a szülőket és az iskola barátait az intézet igazgatósága. I. d. és II. c. osztályok vizsgálata a Széles-utcai tanteremben tartatik meg.

Vizsgálatok. A nagyváradai állami elemi iskolák évzáró vizsgája a következő beosztással fog megtartatni: Junius hó 17-én délelőtt 8—10 ig az I-ső fiú és leány. Junius hó 18-án délelőtt 8—10 ig a II. fiú és leány. Junius hó 19-én délelőtt 8—11-ig a III. fiú és leány. Junius hó 20-án délelőtt 8—11-ig a IV. fiú és leány. Junius hó 21-én délelőtt 8—11 ig az V.—VI. fiú és leány osztály vizsgája.

NYILTTÉR.

BENEDEK TESTVÉREK

„Mosóleány“ fűszer-nagykereskedése, Nagyvárad (Zöldfa-utca 8.)

ajánlja a **„BENEDEK“-SZAPPANT** darabja 30 fillér,

amely száraz állapotban ruhamosásra kiválóan alkalmas. Legolcsóbb fűszerek és friss nápolyi főzelékek torrása. Mexikói kávéhozatal. —

Pörkölt kávé árak:

4-féle zamatu	1/4 kg.	K 1.—
8-féle	1/4 kg.	K 1.10
12-féle	Benedek-keverék	1/4 kg. K 1.25

Megjegyzendő, hogy 1 kg. pörkölt kávé 1 kg. 25 deka nyers kávénak felel meg.

Igazságszolgáltatás.

§ **A jobbagység története.** Az oláh nemzetiségi igazgatás ügyében tovább folyik a változatlanul egyhangú, unalmas tárgyalás. Tegnap estére befejezték az inkriminált könyv felolvasását. Ma folytatják a tárgyalást. Valószínűleg ma vagy holnap meg lesz az ítélet.

REGÉNYCSARNOK.

GYÖNGYVIRÁG.

IRTA CSERES ANDOR. 5

Hogyha a tavaszt, nyarat és őszt nem voltak képesek élvezni Horovitz és neje, annál kevésbbé élvezték a telet, mely a csárda környékét, a fák tar galyait hóval, vagy szigorubb időben, zuzmarával fedte be, a csárdás és neje csak azt érezték, hogy télen hideg van és legjobb a fűtött szoba.

Az ut, amelynek vonalában a szakácsi csárda állott, az év minden szakában szekerek és gyalog emberek által használt kellően népes ut volt, mert két nagyobb vidéki várost kötött össze, amelyek a vidék iparának gócpontjai voltak.

E mellett az okból, mert a patakok és csermelyek bő vízzel látták el az erdőt, vadakban gazdag volt a szakácsi erdő és a tulajdonosa, a fiatal Szakácsi Emánuel, mint amolyan dzsentri, szerette a vidám vadászatokat.

Az erdő mélyén levő vadászlakban gyakran rendezett vig lakomákat, amiből az egyik vidéki város jelesebb cigány bandája pompás zenével szolgált.

Igy történt, hogy mindjárt az első esztendő telén meglátogatta a fiatal párt, azaz inkább melegített paprikás borra betért a szakácsi csárdába, ahol megismerkedett a csárdással és feleségével, a Léniével.

A tulajdonos úgy találta, hogy a fiatal Horovitzné nem épen utolsó zsidó asszonyka, minthogy a legkorosabbik Glücksbaum leány a házaseslet gyönyöreitől ugyancsak kigömbölyödött és pongyola ruhája akko, amikor gazdájának poharába a meleg bort töltötte, a karján felhajlott és könyéig látni engedte rózsaszínű bört, amely alatt az erek halványkékre festett utakon vezették a forró vért, míg ajkai piros bársonyszallagként vették körül száját, fekete szemében pedig lángolt a tűz.

Szakácsi Manó egyáltalában nem volt érzéketlen a szép asszonyok iránt. Hirtelen elkapta az asszonyka derekát, magához ölelte és ajkaira égő csókot nyomott.

Az asszonyka fellángolt, a férfi érezte, hogy egész testében remeg, mint a belső tűztől remegő föld földindulásakor, míg balkezevel a szerelmes férfi kezét fogta a derekán, másik kezét ajkai elé tette, fejét félre hajította, mi által azt érte el, hogy az erőszakos férfi féltetével reá hajolt, hogy ismétlje csókját.

Az alkalmatlan férj ebben a pillanatban lépett be.

— Mit csinál a tekintetes ur? — kérdé megdermedve.

Az erőszakoskodó férfi oda kiáltotta:

— Takarodj ki Jékel, elengedem a bérösszeg felét.

Horowitz erre felkiáltott:

— Mit érek én avval, mikor az apósom fizeti a bérösszeget! — Lénikém, ilyenkor sikoltani szoktak, te pedig csak nevezsz!

Erre Szakácsi Manó eleresztette az asszonyt és falrengető habotára fakadt.

A fiatal asszony mehestelve fordult az urához:

— Jékel, te nagy buta vagy. A nagy-ságos ur neve nem kerül a táblára.

A tábla pedig azok számára volt fectartva, akik az italt hűvelben fogyasztották.

Amikor Szakácsi Manó befejezte a kacsagását, odafordult Horovitzhoz és csak úgy tréfásan szólott:

— Horovitz, hogyha maga behunyja azt a balszemét, magának odom a csárda jövedelmét.

Jellel az ujjain kezdett számolni.

— Nem lehet, nagyságos ur! — törte meg a csendet a csárdás — az apósom fizet.

— En neked azt egészen átadom.

— Hát a jobb szemmel mi lesz?

— Arra egy ezresbánykót ragasztok.

Jekel oda fordult a feleségéhez, szigorúan rászólt:

— Lénikém, ez egy üzlet, ajánlom neked, hogy el ne rontsd.

A fiatal asszony megértette.

Szakácsi Emánuel ezután hosszú időn át gyakorta ellátogatott a szakácsi csárdába, aminek sikere meg is látszott Horovitzon, mert már kocsit és lovat tartott, a kocsi ugyan olyan szeke volt, amelyikbe két lovat is lehetett volna fogni, de mert csak egy ló volt, a rud mellé nem fogott többet egyenél. Ezen ment apósához az italért.

— Te — mondta neki egyszer az ipa — jól mehet a sorod, hogy már lovad is van.

Horovitz titkolózva sügt.

— Aranybányára lettem.

— Csak nem tán?

(Folyt. köv.)

TÁVIRATOK.

Az ellenzéki főrendek szervezkednek.

Budapest, június 11.

(Saját tud.) Gróf Károlyi László az ellenzéki főrendeket értekezletre hívta egybe. Az értekezletnek az lesz a célja, hogy egyetemlegesen elhatározzák, miszerint a véderőjavaslat letárgyalásától kezdve tárgyalási javaslatokat adják vissza a képviselőháznak. Andrássy Gyula gróf ma kijelentette, hogy minden tekintetben csatlakoznak az ellenzéki főrendek mozgalmához.

A Berlin—bécsi repülőverseny.

Bécs, június 11.

Blascke főhadnagy az északi vasut Strasse állomása mellett kikötött, mert észrevette, hogy a motorja nem bírja el Aspernig. A kikötésnél egy kis baj történt, mert a repülőgép eleje megsérült és maga a főhadnagy is könnyebb sérülést szenvedett. Utasa, Nittner főhadnagy sértetlen maradt.

Az olaszok nagy győzelme.

Róma, jun. 11.

Szikratávirat jelenti Tripolisból: Öt arab kém érkezett ide az oázisok vidékéről s hírül hozta, hogy a török és arab egyesült sereg vesztesége a zanzuri csatában 1300—1600 halott és körülbelül 3000 sebesült van. Az olaszok elfoglalták a karavánutat.

Konstantinápoly, jun. 11.

Az Agence Ottomane hitelesen közli, hogy az olaszoknak sikerült nyolcórás elkeseredett ütközet után Zanzurt elfoglalniok és a török sereget a sáncokból kiverniök, de az oázisok még a törökök kezében vannak.

KÖZGAZDASÁG.

Gabona üzlet.

Budapesten

A gabonatözsde tegnapi szilárd volt az irányzat.

Határidők zárlata:

Májusi buza	— — — —	11.57
Októberi buza	— — — —	11.85
Októberi rozs	— — — —	9.60
Októberi zab	— — — —	9.22
Májusi tengeri	— — — —	8.95
Júliusi tengeri	— — — —	8.83

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	— —	834.75
Osztrák hitelrészvény	— —	639.25
Jelzálogbank	— —	467.75
Leszámitoló és pénzváltó	— —	544.—
Városi vasut	— —	416.50
Közuti vasut	— —	768.—
Osztrák államvasut részvény	— —	732.50
Salgótarjáni kőszén	— —	768.—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Ungváry és Tokai

Bankbizományi birtokvásárlási, eladási és erdő becselési irodája

RÁKÓCZI-UT 10. SZAM.

Helybeli és vidéki telefonszám 725.

Fürdői menetrend.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	7 49	9 50	2 19	4 39	8 10
V.-Velece >	7 59	10 00	2 29	4 49	8 20
Rontó >	8 16	10 16	2 46	5 06	8 44
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 51	5 11	8 49

PÜSPÖKFÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Püspökfürdő ind.	8 59	10 59	3 29	7 11	9 29
Rontó >	9 04	11 04	3 34	7 16	9 34
V.-Velece >	9 17	11 19	3 47	7 31	9 47
Nagyvárad érk.	9 27	11 29	3 57	7 41	9 57

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 01	2 30	4 50	8 31
V.-Velece >	8 10	10 10	2 40	5 00	8 41
Rontó >	8 26	10 26	2 56	5 16	8 56
Félix-fürdő érk.	8 33	10 33	3 03	5 23	9 03

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Félix-fürdő ind.	8 40	10 39	3 10	6 50	9 10
Rontó >	8 47	10 46	3 17	7 08	9 17
V.-Velece >	9 00	10 59	3 30	7 20	9 30
Nagyvárad érk.	9 10	11 09	3 40	7 30	9 40

* Csak bezárolag szeptember 15-ig közlekedik.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

Kátránypapír:

21 ki ós tekeres	...	K	2:20
29 >	>	>	3:50
35 >	>	>	4:00
40 >	>	>	5:50
55 >	>	>	7:00
34 > elszigetelő	...	>	4:50

Kondor Dezső

Nagyvárad, Nagypiac-tér 1. Telefon 969.

Előleges jelentés!

Néhány nap múlva érkezik ide

GRAND CIRCUS

Colosseum Horváth magyar circus tulajdonos és Pless titkár vezetésével Ezen lovarda már régi ismerőse Nagyváradnak, mert három év előtt is gyönyörű mutatványával bámulatba ejtette a közönséget. Az előadások itt Nagyváradon

a Nagypiac-téren már f. hó 18-án megkezdődnek.

Kereskedelmit végzett szépirásu gyakornok azonnali belépésre keresetnek. Cim a kiadóhivatalban.

VARJU FERENC

műbútor asztalos

DAMJANICS-UTCZA 5. SZ.

Készít minden néven nevezendő modern butorokat stb. — Elvállal javításokat jutányos árban.

Kovács Zsigmond

műasztalos

géperőre berendezett

ipartelepe

Szacsavay-utca 70. sz.

Telefon 10-87.

Szalonna, prima, pörkölt, nehéz áru legjutányosabban kapható. Mindennemű termények vétele és eladása.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Részv.-társ. áruosztály.

Teleky-utca 3-ik szám, Telefon 172.

LENGYEL JÓZSEF

épület- és díszmű-bádogos, vízvezeték-, fürdőszoba- és szagtalan angol klozet berendező

elfogad

házak, tornyok, kastélyok

állandó jókarban tartását

Költségvetéssel egy helyben, mint vidékre díjtalanul szolgál.

Bádogos és szerelő telep:

Beöthy Ödön-utca 78. sz.

Helyi és vidéki telefon 338 szám.

2—3 középiskolát végzett fiu

nyomdász tanulónak

felvétetik

Szent László-nyomda

R.-T.-nál.

Nagyvárad város katonai ügyosztálya.

11690—914

Pályázati hirdetmény.

Az 1897. évi XXIII. t.-c. értelmében szervezett, illetve létesített honvédbadapród iskolák I. évfolyamában az 1912—13 ik tanévre Nagyvárad város közönsége által alapított két díjmentes hely fog betöltetni, — melyhez a bemutatási jog Nagyvárad város közönségét illeti.

Felvételi feltételek.

1. A pályázó magyar állampolgársága és nagyváradi illetősége.

2. A pályázó testi alkalmassága a katonai nevelésre, ami valamely honvéd, vagy közös hadseregbeli tényleges állományú orvos szabályszerűen kiállított véleményével igazolandó. Ugyanezen bizonyítványban a himlőoltás is igazolható.

3. A megkívánt előismeretek vagyis valamely középiskola (gimnázium, reál vagy polgári iskola) 4 alsó osztályának legalább elégséges eredménnyel történt elvégzése igazolandó. Az igazolás az előző évi végbizonyítvánnyal és a folyó iskolai tanév értesítőjével, továbbá legalább elégséges eredménnyel letett felvételi vizsgáról szóló bizonyítvánnyal eszkelendő.

4. Kifogástalan erkölcsi magaviselet, mely az iskolai bizonyítványban esetleg hatósági erkölcsi bizonyítvánnyal igazolandó.

5. A betöltött legkisebb és tulnem haladott legmagasabb életkor, vagyis az elért 14 és a tulnem haladott 16 életév, mely folyó évi szeptember 1-ére vonatkozik, ezen életkor kerestelvével, vagy születési bizonyítvánnyal igazolandó.

6. A kérvényben kifejezése annak, hogy folyamodó «Utasítás a pályázók felvételére nézve a honvéd nevelő és képző intézetekbe» határozványait ismerik és a feltételeknek eleget fognak tenni.

A betöltendő két helyre 2 ifju 1 ső sorban, 2-od sorban 2, esetleg több is fog bemutatattatni, felhivatnak tehát mindazok, kik a kérdéses alapítványi helyet elnyerni óhajtják, hogy a felvételi feltételekben felsorolt kelleket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket Nagyvárad város törvényhatósági bizottságához címzetten folyó évi július hó 5-ik napjának délután 5 óráig alulirothoz annál is inkább nyujtsák be, mert a hiányosan felszerelt vagy későn érkező kérvények figyelembe vételét nem fognak.

Nagyvárad, 1912 jun. 5.

E eméry Ferenc,
tanácsnok.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni tek. Cimet, hogy társas viszonyunk megszűnővén, néhai apósom **SCHOPPER GYÖRGY** 32 év óta fenálló jó hírnevét

gépjavító műhelyét

saját vezetésem alatt tovább fentartom.

Elvállalok és készítek minden e szakmába vágó munkát gyorsan és pontosan, u. m.: **rész- és vasöntést, hegyer rovatkolást és köszörlést, cséplőgép javítást, teljes malomberendezést és javítást, olajmagzú hengerek készítését, fessmérő javítást, transzmisszió tengelyek, függő-, álló- és fali csapágy készítését és szerelését.** Továbbá saját készítésű **fehér fém** (compozicio) különféle minőségekben.

Munkám jóságáért és pontosságáért felelőseget vállalok, mivel 11 év óta az üzletvezetésben közreműködtem.

Amidőn nagybecsű pártfogásáért esedezem, magamat szolgálataira mindenkor felajánlva, maradok

kitünő tisztelettel

SCHOPPER GYÖRGY VEJE

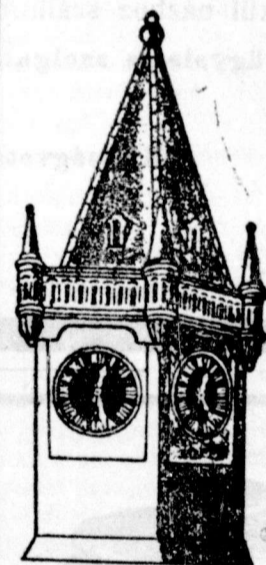
ROHOSKA PÁL

NAGYVÁRAD, Sáncz-utca 22.

Sarkady és Szánthó

TORONYÓRA GYÁRA

Nagyvárad, Damjanits-utca 30.

Ajánlja 1 hétközben egyszer felhuzandó és 1 napban egyszer felhuzandó toronyórát „szegecs” és „szabadlengésű” járattal, réz kerekkel. Olcsó árak. **TÖBB ÉVI JÓTÁLLÁS.** Villanyerő berendezés.

Arjegyzék kívánatra. Saját ház.

FÉLIX-FÜRDŐ

nyári és téli gyógyhely. Európa leggazdagabb kénes hév víz forrása. Víz hőfoka 49° C. 17 millió

liter víz mennyiség. Csuz, köszvény, ischiás, izzadmányok és női betegségek ellen. 1909-ben 9200 beteg hagyta el gyógyultan, javultan a páratlanul hatásos fürdő gyógyforrásait. **Penzió rendszer október 1-től május hó 1-ig.** Elsőrendű ellátás, reggeli, ebéd, vacsora, fűtés, szoba világítás, egyszeri fürdés a Ferencz-fürdőbe pocrócozással hetenként **56 koronába** kerül.

A Viktor szálló folyosója össze van kötve a fürdővel. A folyosókon lévő kályhák állandóan fűtve vannak. Bármilyen időben meghülés veszélye nélkül lehet a kurát eredménnyel használni.

Posta, távirat, interurbán telefon, állandó gyógyszerár a fürdő telepen. Prospektust küld az

igazgatóság.

Megnyilt a Püspökfürdő.

Tavaszi pompájában kibontakozva virágos fáival fenséges látvány a Püspökfürdő. A gyönyörű üdülő és gyógyhely most kitűnő uj kézbe került. A Püspökfürdő bérletét régi, kiválón, kipróbált ember **Dancs István** vette át, aki rendkívüli gondnal, izlés-sel, minden modern igénynek megfelelően rendezte be az éttermet, fürdőt, s valóságos kis paradicsomot varázsolt a zöldelő platánok közé. A Püspök-fürdő máj. 1-én nyilt meg s máris igen nagy számban keresi fel a közönség, mely nem csak gyógyulást de kellemes szórakozást is talál.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzó-lámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világi-tási és erőátviteli berendezé-
sek felszerelését.

Csillárok.

Évlámpák

állandóan nagy választékban kap-
hatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete rt.

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrényi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetéteket, ha azok ál-
landók 5,0%-os kamatoztatásra, továbbá
folyószámlai betéteket is elfogad.

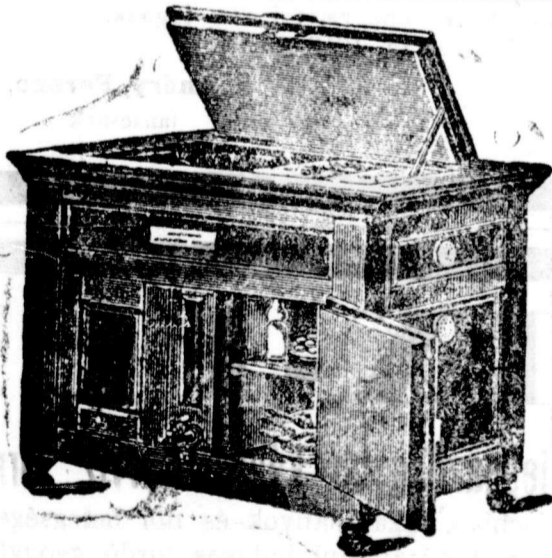
A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb
feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb ka-
mat mellett gazdálkodók, kereskedők és
iparosok részére és foglalkozik minden-
nemű bankszerű beszedésekkel (incassó)
olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra, termé-
nyekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös
törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyó-
sit házakra és földbirtokokra.

JÉGSZEKRÉNYEK, FAGYLALT-GÉPEK, PERMETEZŐK

legnagyobb
választékban

Telefon 390.

TARSOLY és RISZTÓ

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

különlegességek
vaskereskedésében

Telefon 390.